

عنوان مقاله:

بررسی فلسفه زروان در تفکرات دینی بر پایه اندرزنامه های پهلوی

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات ایرانی، دوره 15، شماره 30 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

حمید کاویانی پویا - استادیار گروه تاریخ دانشگاه شهید باهنر کرمان

زهرا پیله وریان - دانش آموخته کارشناسی ارشد زبان و فرهنگ باستانی

خلاصه مقاله:

زروان نام یکی از ایزدان باستانی است که در نوشته های پهلوی خدای زمان بوده و در دوره میانه به عنوان خدای یگانه ظهور می یابد؛ به عبارتی در دوره میانه، زروان شخصیتی کاملا مستقل یافته و در راس اهورامزدا و اهریمن، ثنویت زردشتی را تحت تاثیر قرار می دهد. نمونه چنین تفکری در اساطیر دیگر ملل نیز دیده می شود و همواره زمان در دیدگاه بشری به عنوان خدای خالق جهان مورد نظر بوده است. حضور و نقش نحله زروانی و این ایزد زمان در ایران زمین و تفکرات ایرانیان، به گونه ای است که حتی شخصی چون مانی که برای جلب افکار عموم، نام خدایان هر منطقه را بر نام ایزد بزرگ خویش (پدر عظمت) می گذارد، نام زروان را برای پدر عظمت برمی گزیند. مسئله اصلی پژوهش این است که زروان چه تاثیری بر اندیشه ایرانی و دین مزدیسنی گذارده است و بازتاب این نقش را به چه صورت در متون ایرانی میانه می توان مشاهده نمود گفتنی است که برای بررسی این ایزد و ردپای زروان گرایی و تاثیر آموزه های آن بر دین مزدیسنان و افکار ایرانیان متون پهلوی و به ویژه اندرزنامه های پهلوی، از منابع مورد استناد و معتبر قابل ارجاع هستند که می توان آنها را به عنوان متونی که بیانگر شیوه تفکر دینی در این دوره بوده اند، ملاک ارزیابی قرارداد و و باور به این خدا را در آنها پیگیری کرد و با رویکردی توصیفی-تحلیلی ملاحظه کرد که برخی آموزه ها و مولفه های زروان باوری همچون تقدیرگرایی، زن ستیزی و باور به تاثیر نجوم و ستارگان در سرنوشت آدمی و همچنین توسل به دعا و قربانی، در باورهای مزدیسنی نقش نمایان و پررنگی دارند.

کلمات کلیدی:

زروان، اندرزنامه های پهلوی، تفکر دینی، بخت و تقدیر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/872320>

